

Research Paper

Psycho-social and Behavioral Impact of Covid-19 on the Lifestyle of Adolescent Students: Study Based on Text Analysis

Siavash Mohammadi Mazlaghani¹, Mehrnaz Azadyekta^{2*}, Jamal Sadeghi³

1. PhD student in educational psychology, Babol branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.
2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.

Article Info:

Received: 2022/08/02

Accepted: 2022/08/22

PP: 17-29

Use your device to scan and read the article online:

DOI: 10.22098/ael.2024.15000.1428

Keywords:

Covid-19, Psycho-social Impact, Behavioral, Lifestyle, Text analysis.

Abstract

Background and Objective: The aim of this study was to identify the psycho-social and behavioral effects of Covid-19 on the lifestyle of adolescent students using a qualitative method.

Research Methodology: Research data from upstream documents that include all valid articles published in the last 3 years (2020-22) in and outside the country, with 5 keywords (psychosocial effects, behavioral effects, Covid-19, lifestyle and adolescent students) Has been collected in SID, Civilica, Noormagz, Magiran, google scholar, science direct and academica databases and has been examined in the framework of MAXQDA software. Inclusion criteria for research were applicable content for research questions, studies related to the target variable, exclusion criteria were abstracts, lack of access to the full text of the article. Validity was assessed using content validity and data reliability was estimated using Holstie method.

Findings: The results showed that out of 69-themes identified from the coding of upstream documents and texts, 3-organizing themes were identified. The first was the organizer of psychological effects, of which 30 were sub-themes, the second was the organizer of social effects, of which 17 were sub-themes, and the third was the organizer of behavioral effects, covering 22-sub-themes.

Conclusion: According to the findings, among all the identified sub-themes, the themes of stress, anxiety, depression, quarantine, social isolation, sleep disturbance and self-harm were the topics that attracted the most attention in the research. Therefore, there is an urgent need to plan longitudinal and developmental studies and implement an extensive evidence-based plan to meet the psychosocial and behavioral needs of adolescents during and after the epidemic.

Citation: Mohammadi Mazlaghani, S., Azadyekta, M., & Sadeghi, J. (2024). Psycho-social and Behavioral Impact of Covid-19 on the Lifestyle of Adolescent Students: Study Based on Text Analysis. *Applied Educational Leadership*, 5(2), 17-29. doi: 10.22098/ael.2022.11084.1113

*Corresponding author: Mehrnaz Azadyekta

Address: Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.

Tell: 09121866400

Email: m.azadyekta@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction:

The COVID-19 pandemic triggered unprecedented disruptions to daily life across the globe. Countries implemented stringent measures such as lockdowns and school closures to curb the virus. In Iran, similar restrictions were imposed, leading to social isolation and disruption of normal routines. The pandemic has had a profound impact on all segments of society, particularly adolescents.

Studies indicate that adolescents, including high school students, faced significant challenges during the pandemic. School closures and the shift to online learning deprived them of social interactions, extracurricular activities, and daily routines, leading to increased levels of stress, anxiety, and fear about the future. Furthermore, adolescents have experienced a significant rise in mental health disorders such as depression and anxiety. This study aims to examine the impact of COVID-19 on the lifestyles of high school students in Tehran. We will investigate changes in their daily habits, social relationships, physical activities, sleep patterns, and mental well-being to gain valuable insights into the unique needs of adolescents during public health crises and inform targeted interventions and support to promote their resilience and well-being.

Methodology:

The present study was applied in its purpose and qualitative in nature. It sought to collect, analyze, and interpret the research subject through the application of thematic analysis within the framework of content analysis. To this end, after familiarization with the data, initial coding was conducted, followed by the identification, review, definition, and naming of themes within three categories: core (overarching) themes, organizing themes, and basic themes. It is worth noting that the validity of this research was assessed and confirmed using content validity, with the input of seven experts in the fields of psychology and counseling within the country. To measure the reliability of the data, Holsti's reliability coefficient was employed, resulting in a value of 0.93, which indicates confirmation.

For the purpose of this research, a collection of articles published domestically and internationally within the past three years (since the outbreak of COVID-19) that focused on the psycho-social and behavioral effects of this pandemic on adolescent students were examined. By searching the keywords "psycho-social + behavioral + COVID-19 + lifestyle + adolescent students" in the databases Civilica, Noormags, Magiran, Google Scholar, ScienceDirect, and Academia, a total of 13 domestic and 844 international articles were identified in this field. The criteria for inclusion of articles in the study were content relevant to the research question and studies related to the target variable. Exclusion criteria included article abstracts, book chapters, short reports, and lack of access to the full text of the article. Therefore, after applying the exclusion criteria, identification, extraction, and coding were performed on 3 domestic and 36 international articles.

Results:

The results showed among all the identified sub-themes, the themes of stress, anxiety, depression, quarantine, social isolation, sleep disorders, and self-harm emerged as the most prominent areas of focus within the research literature. These themes garnered significant attention, indicating their prevalence and impact on adolescent students during the COVID-19 pandemic. This suggests that these specific psychological, social, and behavioral challenges were particularly salient and impactful for this population, warranting further investigation and targeted interventions.

Discussion and conclusion:

The present study aimed to identify the psychological, social, and behavioral effects of COVID-19 on the lifestyle of adolescent students. This research was conducted using a thematic analysis approach on articles published within the last three years.

The results indicated that anxiety, stress, and depression were the most prevalent psychological effects. Additionally, quarantine and social isolation, sleep disorders, and self-harm were identified as other significant impacts of COVID-19 on students.

The findings of this research underscore the need for intervention programs to address the psychological, social, and behavioral needs of adolescents in the post-pandemic era. Improving adolescents' access to mental health services and developing healthy coping mechanisms are among the recommended strategies.

Furthermore, it is suggested that future research employ qualitative methods, such as interviews with parents, to delve deeper into these effects and develop a localized model for measuring these impacts within the Iranian context. The ultimate goal of such research could be to assist policymakers in preventing the emergence of psychological, social, and behavioral problems in adolescents during the post-pandemic period.

Reference:

- Akbari Chermahini, S., shahrjerdi, S., Mansouri, E. (2021). Comparison of Health Promoting Lifestyle and Value of Life in People with and without History of COVID-19. *Positive Psychology Research*, 7(3), 17-30. [in Persian]
- Barber, S. J., & Kim, H. (2021). COVID-19 worries and behavior changes in older and younger men and women. *The Journals of Gerontology: Series B*, 76(2), e17-e23.
- Chen, F., Zheng, D., Liu, J., Gong, Y., Guan, Z., & Lou, D. (2020). Depression and anxiety among adolescents during COVID-19: A cross-sectional study. *Brain, behavior, and immunity*, 88, 36.
- Di Renzo, L., Gualtieri, P., Pivari, F., Soldati, L., Attinà, A., Cinelli, G., ... & De Lorenzo, A. (2020). Eating habits and lifestyle changes during COVID-19 lockdown: an Italian survey. *Journal of translational medicine*, 18(1), 1-15.
- Ebrahimi, F., Rasoulzadeh Tabatabai, K., Ghanbari, S., Tahasian, K. (2021). Qualitative Analysis of the Factors Affecting Self-Esteem of Iranian Children. , 17(67), 231-244. *Transformational Psychology: Iranian Psychologists*. [in Persian]
- Hawes, M. T., Szenczy, A. K., Klein, D. N., Hajcak, G., & Nelson, B. D. (2021). Increases in depression and anxiety symptoms in adolescents and young adults during the COVID-19 pandemic. *Psychological Medicine*, 1-9. d.
- Kapasia, N., Paul, P., Roy, A., Saha, J., Zaveri, A., Mallick, R., ... & Chouhan, P. (2020). Impact of lockdown on learning status of undergraduate and postgraduate students during COVID-19 pandemic in West Bengal, India. *Children and youth services review*, 116, 105194.
- Lavenne-Colloot, N., Ailliot, P., Badic, S., Favé, A., François, G., Saint-André, S., ... & Bronsard, G. (2021). Did child-psychiatry patients really experience the dreaded clinical degradation during the COVID-19 pandemic lockdown?. *Neuropsychiatr Enfance Adolesc*, 121-131.
- Rodríguez-Hidalgo, A. J., Pantaleón, Y., Dios, I., & Falla, D. (2020). Fear of COVID-19, stress, and anxiety in university undergraduate students: a predictive model for depression. *Frontiers in Psychology*, 3041.
- Viner, R., Russell, S., Saullé, R., Croker, H., Stansfield, C., Packer, J., ... & Minozzi, S. (2022). School Closures During Social Lockdown and Mental Health, Health Behaviors, and Well-being Among Children and Adolescents During the First COVID-19 Wave: A Systematic Review. *JAMA pediatrics*.
- Yeasmin, S., Banik, R., Hossain, S., Hossain, M.N., Mahumud, R., Salma, N., Hossain, M. M. (2020). Impact of COVID-19 pandemic on the mental health of children in Bangladesh: a cross-sectional study. *Child. Youth Serv. Rev.* 117
- Zhou, X., (2020). Managing psychological distress in children and adolescents following the COVID-19 epidemic: a cooperative approach. In: *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 12

اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان: مطالعه‌ای مبتنی بر تحلیل متن

سیاوش محمدی مزلقانی^۱، مهرناز آزادیکتا^{۲*}، جمال صادقی^۳

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، واحد اسلام‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام‌شهر، ایران.

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: هدف این پژوهش شناسایی اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان به شیوه‌ی کیفی بود.

روش‌شناسی پژوهش: داده‌های پژوهش از اسناد بالادستی که شامل کلیه‌ی مقالات معتبر منتشر شده در ۳ سال اخیر (سال‌های ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۲) در داخل و خارج کشور بوده است، با ۵ کلیدواژه (اثرات روانی-اجتماعی، اثرات رفتاری، کووید-۱۹، سبک‌زندگی و دانش‌آموزان نوجوان) در پایگاه‌های SID، Civilica، Noormags، Magiran، google scholar، science direct و academia جمع‌آوری و در چارچوب نرم‌افزار MAXQDA مورد بررسی قرار گرفته است. معیار ورود مقالات به پژوهش، محتوی قابل اجرا برای سؤال پژوهش و مطالعات مربوط به متغیر هدف و معیارهای خروج خلاصه‌ی مقالات و عدم دسترسی به متن کامل مقاله بوده است. سنجش روایی با استفاده از روایی محتوی و برآورد پایایی داده‌ها با استفاده از روش هولستی انجام شد. یافته‌ها نشان داد از مجموع ۶۹ مضمون شناسایی شده از کدگذاری اسناد و متون بالادستی، ۳ مضمون سازمان‌دهنده شناسایی شد. مضمون سازمان‌دهنده‌ی اول اثرات روانی بود که ۳۰ مضمون فرعی، مضمون سازمان‌دهنده‌ی دوم اثرات اجتماعی بود که ۱۷ مضمون فرعی و مضمون سازمان‌دهنده‌ی سوم اثرات رفتاری بود که ۲۲ مضمون فرعی را پوشش دادند.

یافته‌ها: براساس یافته‌ها، در بین کلیه‌ی مضمون‌های فرعی شناسایی شده، مضمون استرس، اضطراب، افسردگی، قرنطینه، انزوای اجتماعی، اختلال خواب و آسیب به خود مضامینی بودند که بیشترین توجه را در پژوهش‌ها به خود جلب کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: بنابراین نیاز مبرمی به برنامه‌ریزی مطالعات طولی و رشدی و اجرای طرح مبسوط مبتنی بر شواهد، برای رفع نیازهای روانی-اجتماعی و رفتاری نوجوانان در طول همه‌گیری و همچنین پس از همه‌گیری وجود دارد.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۹/۱۲

شماره صفحات: ۲۹-۱۷

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید:

DOI: 10.22098/ael.2024.15000.1428

واژه‌های کلیدی:

کووید-۱۹، اثرات روانی-اجتماعی، رفتاری، سبک زندگی، تحلیل متن.

استناد: محمدی مزلقانی، سیاوش؛ آزادیکتا، مهرناز؛ و صادقی، جمال. (۱۴۰۳). اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان: مطالعه‌ای مبتنی بر تحلیل متن. رهبری آموزشی کاربردی، ۵(۲)، ۱۷-۲۹.

*نویسنده مسئول: مهرناز یکتا

نشانی: دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، واحد اسلام‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام‌شهر، ایران.

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۶۴۰۰

پست الکترونیکی: m.azadyekta@yahoo.com

مقدمه

شیوع ویروس کرونا با نام بیماری کووید-۱۹ در ۳۰ ژانویه ۲۰۲۰ به‌عنوان وضعیت اضطراری بهداشت عمومی و نگرانی بین‌المللی اعلام شد؛ زیرا ویروس به‌سرعت در بسیاری از کشورهای جهان گسترش یافت. در پاسخ به تعداد فزاینده‌ی موارد مثبت کووید-۱۹، بسیاری از کشورها اقدامات فوری مانند قرنطینه اجباری را برای کمک به مهار شیوع آن به اجرا گذاشتند (Delvecchio et al., 2022). در کشور ما ایران نیز، به دنبال دستور وزارت بهداشت و ستاد مبارزه با کرونا، دستور اقدامات اضطراری سراسری برای جلوگیری از شیوع کووید-۱۹ صادر شد و از ۳ اسفند ماه ۱۳۹۸ (۱۴ فوریه ۲۰۲۰)، محدودیت‌هایی برای خروج از خانه برقرار، دانشگاه‌ها و مدارس تعطیل و آموزش به صورت آنلاین ارائه شد. دورکاری برای کارمندان در نظر گرفته شد و مردم کشور در خانه‌ی خود منزوی شدند (Heydari et al., 2022).

این همه‌گیری که یک بحران بهداشت عمومی بوده است، همه‌ی اقشار جامعه را به شیوه‌های مختلف تحت تأثیر قرار داده است و اخیراً محققان از نقاط مختلف جهان چند مطالعه را برای ارزیابی تأثیر کووید-۱۹ بر جنبه‌های مختلف رفتاری انسان‌ها انجام داده‌اند؛ چرا که منجر به چالش‌های تغییر دهنده زندگی در بین مردم در سراسر جهان شده است. اصطلاحاتی مانند «فاصله‌گذاری اجتماعی» و «خودانزوایی» یا قرنطینه خانگی به واقعیت تبدیل شده‌اند. از آنجایی که مردم سعی می‌کنند به این موضوع عادت کنند، این وضعیت به شدت بر زندگی شهروندان تأثیر گذاشته و تغییراتی ناگهانی و اساسی در روال روزمره و سبک زندگی آن‌ها ایجاد کرده است (Di Renzo et al., 2020). تأثیر پایدار همه‌گیری کووید-۱۹ و محدودیت‌های مرتبط با آن، مطمئناً بر رفتارهای مرتبط با سبک زندگی قابل توجه است (Kumari et al., 2020) چرا که این متغیر تحت تأثیر اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری ناشی از همه‌گیری قرار گرفته است. با این حال، کمبود کاوش‌های جامع در مورد تغییرات اجتماعی-رفتاری در جمعیت نوجوان وجود دارد که قشر مهمی در هر جامعه‌ای هستند (Mazumder et al., 2021). زندگی نوجوانان که قشر دانش‌آموز بخش عظیمی از آنان را پوشش می‌دهد، در طول این بیماری همه‌گیر به دلیل فرهنگ کلاس‌های بر خط تحت تأثیر قرار گرفته است؛ زیرا به نظر نمی‌رسد کلاس‌های مجازی جایگزین بسیار مؤثری برای یادگیری در کلاس‌های حضوری باشد (Kapasias et al., 2020).

در این راستا، نوجوانان با دوره‌ای از ناامنی، عدم اطمینان و اضطراب (Buzzi et al., 2020; Duan et al., 2020; Jiao et al., 2020; Styck et al., 2020; Yeasmin et al., 2020; Zhou, 2020) مواجه شده‌اند. سطوح بالاتر استرس (et al., 2021) و ترس از آینده مواجهه بوده‌اند که پایان مشخصی برای همه‌گیری وجود ندارد (Ellis et al., 2021). جای تعجب نیست، مطالعات مقطعی نشان می‌دهد که نوجوانان نرخ بالایی از اختلالات درونی‌سازی جدید (ID) مانند افسردگی (Duan et al., 2020; Chen et al., 2020; Xie et al., 2020; Magson et al., 2021) و اختلالات اضطرابی (Torales et al., 2020) را نشان داده‌اند. علاوه بر این، نوجوانان مبتلا به اختلالات روانپزشکی از قبل ممکن است در سازگاری با چالش‌های فعلی با مشکلات بیشتری مواجه شوند و به نظر می‌رسد بیشتر مستعد تشدید علائم خود هستند (Hawes et al., 2021; Colizzi et al., 2020; Palacio-Ortiz et al., 2020).

Akbari Chermahini و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی بیان نمودند بررسی ابعاد سلامت جسمی و روانی افراد در مواجهه با بحران‌هایی همچون کرونا اهمیت زیادی دارد و به برنامه‌ریزی بهتر برای کاهش پیامدهای منفی کمک می‌کند. سبک زندگی ارتقادهنده‌ی سلامتی در پاندمی کرونا می‌تواند در ابتلا به کووید-۱۹ نقش داشته باشد؛ بنابراین آموزش مهارت‌های بهبود و ارتقای سبک زندگی کمک ارزنده‌ای برای کاهش پیامدهای آسیب‌رسان این ویروس در ابعاد جسمانی و روان‌شناختی افراد جامعه خواهد بود.

Wang و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با هدف بررسی سازگاری روانی اجتماعی نوجوانان در طول همه‌گیری کووید-۱۹ به این نتایج دست یافتند که در طول همه‌گیری کووید-۱۹ حمایت همسالان، حمایت والدین و کیفیت خواب به‌عنوان عوامل تشویقی عمل کردند؛ در حالی که تعارض والدین-کودک و استرس مرتبط با سلامت کووید-۱۹ به‌عنوان عوامل خطر عمل کردند. اگرچه این پیوندها برای نوجوانان بدون در نظر گرفتن وضعیت اقتصادی ثابت بود، نوجوانان کم‌درآمد درگیری بیشتری با والدین، استرس بیشتر مرتبط با کووید-۱۹، حمایت کمتر همسالان و کیفیت خواب پایین‌تر نسبت به نوجوانان با درآمد بالاتر تجربه کردند. ناامنی غذایی تنها برای نوجوانان کم‌درآمد با کاهش تأثیر منفی همان روز و روز بعد مرتبط بود. نوجوانان کم‌درآمد نیز در پاسخ به افزایش استرس روزانه مرتبط با سلامت نسبت به نوجوانان با

درآمد بالاتر، تأثیر منفی بیشتری نشان دادند. این نتایج نقش فرآیندهای پروگزیمال را در شکل‌دهی سازگاری نوجوانان برجسته می‌کند و عوامل کلیدی مؤثر بر بهزیستی روانی-اجتماعی نوجوانان را در زمینه‌ی کووید-۱۹ مشخص می‌کند. با درک پاسخ‌های نوجوانان به عوامل استرس‌زا در شروع همه‌گیری، پزشکان و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی می‌توانند تصمیمات مبتنی بر شواهد را در مورد درمان بالینی و برنامه‌ریزی مداخله برای نوجوانانی که بیشتر در معرض خطر ناسازگاری رشدی هستند، اتخاذ کنند.

در طول همه‌گیری کنونی، مطالعات تجربی اخیر، راهبردهای مقابله‌ای به کار گرفته شده توسط کودکان و نوجوانان یا تأثیرات روان‌شناختی این انزوای اجتماعی را بررسی کرده‌اند. در یک مطالعه از استان هوبی، منطقه‌ای که به‌طور خاص تحت تأثیر کووید-۱۹ قرار داشت، ۲۲/۶ درصد از دانش‌آموزان مدرسه علائم افسردگی را گزارش کردند؛ در حالی که ۱۹/۸ درصد علائم اضطراب را گزارش کردند (Xie et al., 2020). نظر به اینکه انسان‌ها تنها نیستند، بلکه جزیی از یک نظام هستند که از آن تأثیر می‌گیرند و بر آن تأثیر می‌گذارند (Deater-Deckard, 2018; cited by Ebrahimi et al., 2021)، بنابراین انجام پژوهشی کیفی به منظور بررسی تأثیرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر آنان با تأکید بر دانش‌آموزان نوجوان، شایسته است. نبود پژوهش کاملی در خصوص اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری پاندمی حاضر بر دانش‌آموزان رده سنی نوجوان و نقش آن در سبک زندگی جامعه هدف، خلأ پژوهشی حاکم بوده است؛ از این رو پژوهش حاضر با هدف شناسایی اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان متوسطه‌ی دوم شهر تهران انجام پذیرفت.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نوع پژوهش‌های کیفی بود و تلاش شد تا با استفاده از روش تحلیل متن با به‌کارگیری تحلیل مضمون به گردآوری، تحلیل و تفسیر موضوع پژوهش اقدام شود. در این راستا پس از آشنا شدن با داده‌ها، کدگذاری اولیه انجام شد و پس از آن، اقدام به جست‌وجوی مضامین، بازبینی، تعریف و نامگذاری آن‌ها در سه دسته مضمون هسته‌ای (فراگیر)، مضمون سازمان‌دهنده و مضمون پایه شده است. قابل ذکر است که روایی پژوهش حاضر با استفاده از روایی محتوی به مدد نظر ۷ نفر از خبرگان حوضه‌ی روان‌شناسی و مشاوره کشور بررسی و مورد تأیید واقع شد. برای سنجش پایایی داده‌ها نیز از ضریب اعتبار هولستی استفاده شد و مقدار این شاخص و به میزان ۰/۹۳ به دست آمد که دال بر تأیید است.

برای انجام پژوهش، مجموعه مقالات منتشر شده داخل و خارج کشور مربوط به ۳ سال اخیر (از زمان شیوع کووید-۱۹) که در حوضه‌ی اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری این پاندمی بر دانش‌آموزان نوجوان بودند، مورد بررسی قرار گرفت. با جست‌وجو کلیدواژه‌های "اثرات روانی-اجتماعی + رفتاری + کووید-۱۹ + سبک زندگی + دانش‌آموزان نوجوان" در پایگاه‌های، Civilica، Noormags، Magiran، google scholar، academia و science direct مجموع مقالات در این حوزه ۱۳ مقاله‌ی درون کشوری و ۸۴۴ مقاله برون کشوری بوده است. معیار ورود مقالات به پژوهش، محتوی قابل اجرا برای سؤال پژوهش و مطالعات مربوط به متغیر هدف و معیارهای خروج خلاصه مقالات، فصل‌های کتاب، گزارش‌های کوتاه و عدم دسترسی به متن کامل مقاله بوده است؛ بنابراین شناسایی، استخراج و کدگذاری پس از اعمال ملاک‌های خروج، از ۳ مقاله درون کشوری و ۳۶ مقاله برون کشوری انجام شد.

یافته‌های تحقیق

جدول ۱. مضامین طبقه‌بندی نشده اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان

ردیف	منبع	نکات کلیدی
۱.	شهیداد و محمدی (۱۴۰۰)	تعطیلی مدارس، قرنطینه خانگی، تغییر در روابط اجتماعی، ترس طولانی‌مدت از ابتلا به ویروس، کاهش ارتباط با افراد در فضای آموزشی، کمبود فضای مناسب خانه، احساس ناکامی و کسالت

۲. پورخواجویی و اسدی (۱۳۹۹)
تعطیلی مدارس، قرنطینه خانگی، ترس از ابتلا به بیماری، کمبود ارتباط با همکلاسی‌ها، دوستان و معلمان، کمبود فضای مناسب در منزل، اضطراب، استرس پس از سانحه و افسردگی
۳. رضائی و همکاران (۱۳۹۹)
قرنطینه خانگی، اضطراب و افسردگی
۴. خان و همکاران (۲۰۲۰)؛ مازومدر و همکاران (۲۰۲۱)
استرس مرتبط با بیماری همه‌گیر، تشدید سطوح افت تحصیلی، انزوای افسردگی، اضطراب، استرس ادراک شده، سوءمصرف مواد، آسیب به خود، اختلال در چرخه خواب، رفتار خودکشی
۵. چاهال و همکاران (۲۰۲۱)
محدود شدن ارتباطات اجتماعی، استرس، نگرانی در مورد سلامتی و عدم اطمینان در آینده.
۶. باربر و کیم (۲۰۲۱)
استرس
۷. دونگ و همکاران (۲۰۲۰)
استرس تحصیلی، عدم اطمینان، تغییر در روال زندگی، افسردگی، اضطراب
۸. ادن و همکاران (۲۰۲۰)
استرس، اضطراب، بهزیستی روان‌شناختی، هیجان مثبت، سلامت روان، شکوفایی
۹. رودریگز-هیدالگو و همکاران (۲۰۲۰)
ترس از کووید-۱۹، افسردگی، اضطراب
۱۰. بکر و گرگوری (۲۰۲۰)
اختلالات خواب، مشکلات سلامت روان، یادگیری از راه دور (مجازی) و از دست دادن فعالیت‌های حضوری و روابط با همسالان
۱. دلوسچیو و همکاران (۲۰۲۲)
مشکلات خواب، کج خلقی، وابستگی، نگرانی‌ها و عدم اطمینان از کووید-۱۹، مشکل در تمرکز، اضطراب، استفاده از راهبردهای هیجان‌محور، استراتژی‌های وظیفه‌محور، استرس حمایت همسالان، حمایت والدین، کیفیت خواب، تعارض والدین-کودک، استرس مرتبط با سلامت کووید-۱۹
۲. وانگ و همکاران (۲۰۲۲)
با سلامت کووید-۱۹
۳. الهپاراک و همکاران (۲۰۲۲)
اضطراب، افسردگی، خستگی و پریشانی، تماس‌های اجتماعی، حمایت از دانش‌آموزان، انزوای اجتماعی
۴. کایا (۲۰۲۲)
استرس، دوری از مدرسه و همسالان
۵. مازومدر و همکاران (۲۰۲۱)
تغییرات در روابط بین فردی و درون فردی، تغییر در رفتار مرتبط با سلامت، اصلاح سبک زندگی زندگی تحصیلی
۶. کالانیدی و همکاران (۲۰۲۱)
اصلاح سبک زندگی (تغییر الگوی غذایی، الگوی خواب و تمرینات بدنی)، اقدامات پیشگیرانه، راهبردهای مقابله‌ای. ترس از آلوده شدن، اطلاعات نامناسب (ایجاد سردرگمی در بین افراد)، اضطراب، ناتوانی در حضور در مجامع اجتماعی، مراسم مذهبی، قرنطینه اجتماعی
۷. واینر و همکاران (۲۰۲۲)
تعطیلی مدارس، قرنطینه اجتماعی، رفتارهای بهداشتی
۸. ون-سوئست و همکاران (۲۰۲۲)
افسردگی، کاهش انتظارات خوش‌بینانه از زندگی در آینده، مشکلات رفتاری، رضایت از روابط اجتماعی
۹. کاتور و همکاران (۲۰۲۱)
افسردگی، اضطراب، استرس، کیفیت خواب، بهزیستی روانی و تاب‌آوری
- بوزی و همکاران (۲۰۲۰)؛ دوآن و همکاران (۲۰۲۰)؛ جیائو و همکاران (۲۰۲۰)؛ موهر-کو و همکاران (۲۰۲۰)؛ یاسمین و همکاران (۲۰۲۰)؛ ژو (۲۰۲۰)
۱۰. استیک و همکاران (۲۰۲۱)
نامنی، عدم اطمینان و اضطراب
استرس

۲	الیس و همکاران (۲۰۲۱)	ترس از آینده
		دوآن و همکاران (۲۰۲۰); ماگسون
۳	و همکاران (۲۰۲۱); زی و همکاران (۲۰۲۰)	افسردگی
		دوآن و همکاران (۲۰۲۰); چن و همکاران (۲۰۲۰); تورالس و همکاران (۲۰۲۰)
۴		اختلالات اضطرابی
		بویو و همکاران (۲۰۲۰); کاست و همکاران (۲۰۲۱); لاوانه-کولت و همکاران (۲۰۲۱)
۵		افسردگی، تحریک‌پذیری، وسواس اجباری و بیش‌فعالی
		کاست و همکاران (۲۰۲۱); موهلر-کو و همکاران (۲۰۲۱)
۶		اضطراب اجتماعی، افزایش تحریک‌پذیری، کم‌خلقی، افزایش بیش‌فعالی، افزایش استرس، انزوای اجتماعی
		زی و همکاران (۲۰۲۰)
۷		انزوای اجتماعی، افسردگی، اضطراب
۸		انزوای اجتماعی، تنهایی، افسردگی، اضطراب
		قرنطینه، حس‌عاملیت، نگرانی در مورد انتشار ویروس به کل خانواده، احساس خشم و بدبینی نسبت به رسانه‌های جمعی الکترونیکی، حمایت اجتماعی، توسعه مهارت‌های جدید، حضور در رسانه‌های اجتماعی و منحرف‌نگه داشتن ذهن با سرگرم برنامه‌های تلویزیون شدن
۹		دلیون و میشرا (۲۰۲۰)
		افزایش علائم درونی‌سازی نوجوانان، اضطراب، افسردگی و اختلالات خوردن، افزایش افکار خودکشی و تلاش‌های خودکشی
۱۰		برا و همکاران (۲۰۲۲)
		مشکلات خواب، راهبردهای مقابله‌ای، تغییرات رفتاری مربوط به قرنطینه، استرس کووید
۱۱		اوکلا و همکاران (۲۰۲۱)
۱۲		سینگ و همکاران (۲۰۲۰)
		حس ترس، اضطراب، وضعیت تحصیلی، وضعیت سلامت روانی از قبل موجود، قرنطینه

مطابق یافته‌های گزارش شده در جدول (۱)، پس از بررسی ۳۹ مقاله هدف، تعداد ۱۴۸ کد مرتبط با اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان شناسایی گردید که پس از حذف کدهای تکراری (۶۸ کد تکراری حذف شد) و با تطبیق کدگذاری اول (۸۰ کد باقی مانده) با کدگذاری دوم (۶۹ کد) و دسته‌بندی آنان در سه حوزه مضمون هسته‌ای، مضمون سازمان‌دهنده و مضمون پایه، حاصل آن ۶۹ کد بوده که در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲. مضامین پایه، سازمان‌دهنده و فراگیر اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان

مضمون فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه
اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ (۶۹ مضمون)	اثرات روانی (۳۰ مضمون)	بهزیستی روانی، پریشانی، تاب‌آوری، تحریک‌پذیری، ترس از ابتلا به بیماری، ترس از آینده، تشدید سطوح افت تحصیلی، تنهایی، حس‌عاملیت، شکوفایی، کاهش انتظارات خوش‌بینانه از زندگی در آینده، کج‌خلقی، مشکل در تمرکز، مشکلات سلامت روان، ناامنی، نگرانی در مورد انتشار ویروس به کل خانواده، نگرانی در مورد سلامتی و عدم اطمینان در آینده، نگرانی‌ها و عدم اطمینان از کووید-۱۹، وابستگی، وسواس اجباری، وضعیت سلامت روانی از قبل موجود، هیجان مثبت، احساس خشم و بدبینی نسبت به رسانه‌های جمعی الکترونیکی، احساس ناکامی، استرس، اضطراب، افزایش افکار خودکشی، بیش‌فعالی، افزایش علائم درونی‌سازی نوجوانان، افسردگی.

تعارض والدین-کودک، تعطیلی مدارس، تغییر در روابط اجتماعی، تماس‌های اجتماعی، حمایت اجتماعی، حمایت همسالان، حمایت از دانش‌آموزان، حمایت والدین، رضایت از روابط اجتماعی، زندگی تحصیلی (دوری از مدرسه و همسالان، یادگیری از راه دور (مجازی)، کمبود ارتباط با همکلاسی‌ها، دوستان و معلمان، کاهش ارتباط با افراد در فضای آموزشی)، قرنطینه، کمبود فضای مناسب در منزل، محدود شدن ارتباطات اجتماعی، ناتوانی در حضور در مجامع اجتماعی و مراسمات مذهبی، از دست دادن فعالیت‌های حضوری، روابط با همسالان، اطلاعات نامناسب (ایجاد سردرگمی در بین افراد)، انزوای اجتماعی.

اثرات اجتماعی (۱۷ مضمون)

استراتژی‌های وظیفه‌محور، استفاده از راهبردهای هیجان‌محور، اصلاح سبک زندگی (تغییر در روال زندگی)، اختلال در چرخه خواب (کیفیت و الگوی خواب)، اختلالات خوردن، تغییر الگوی غذایی، تغییر در رفتار مرتبط با سلامت، تمرینات بدنی، اقدامات پیشگیرانه، آسیب به خود، تغییرات در روابط بین فردی و درون فردی، تغییرات رفتاری مربوط به قرنطینه، تلاش‌های خودکشی، توسعه مهارت‌های جدید، حضور در رسانه‌های اجتماعی، خستگی، راهبردهای مقابله‌ای، رفتارهای بهداشتی، کسالت، مشکلات رفتاری، سوء مصرف مواد مخدر، منحرف نگه داشتن ذهن با سرگرم برنامه‌های تلویزیون شدن.

اثرات رفتاری (۲۲ مضمون)

جمع‌بندی از جدول (۲) را می‌توان در قالب شبکه مضامین در شکل (۱) ترسیم کرد.

شکل ۱. شبکه مضامین اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان

مطابق یافته‌ها، اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان در سه دسته اثرات روانی، اثرات اجتماعی و اثرات رفتاری تقسیم‌بندی می‌شوند و در شکل (۱) برای هر اثر، بیشترین مواردی که در پژوهش‌ها به آنان اشاره شده است، ذکر شده است. براساس شبکه‌ی ارائه شده در شکل (۱) و نیز با توجه به جدول (۱۲) مؤلفه‌هایی که در پژوهش‌ها بیشترین توجه را به خود جلب کرده‌اند، مواردی همچون اضطراب، افسردگی، قرنطینه، انزوای اجتماعی، اختلال خواب و آسیب به خود بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان با استفاده از اسناد بالادستی و رویکرد تحلیل مضمون انجام گرفته است. اسناد مورد بررسی مربوط به مقالات منتشر شده در سه سال اخیر داخل و خارج کشور بوده‌اند و برای سنجش روایی پژوهش از شاخص روایی محتوی استفاده شد. بر این اساس، از نظر افراد خبره در زمینه تخصصی مورد نظر استفاده شد. برای سنجش پایایی داده‌ها نیز از روش هولستی بهره گرفته شد. آنچه از بررسی اسناد حاصل شد اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-

۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان در سه دسته اثرات روانی، اجتماعی و رفتاری دسته بندی شده و پرتکرارترین اثر اضطراب، استرس و افسردگی در دسته اثرات روانی بود که در همه‌ی ۳۹ پژوهش به آن‌ها اشاره شده است. پس از آن، به ترتیب اثرات قرنطینه و انزوای اجتماعی (۱۱ تکرار) در دسته اثرات روانی و اثرات اختلالات خواب و تغییر الگوی خواب (۷ تکرار) و آسیب به خود (۴ تکرار) در دسته‌ی اثرات رفتاری بیشترین تکرار را در پژوهش‌ها به خود اختصاص دادند.

با توجه به شناسایی اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان در متون مربوط به سه سال اخیر، نیاز مبرمی به برنامه‌ریزی مطالعات طولی و رشدی و اجرای طرح مبسوط مبتنی بر شواهد، برای رفع نیازهای روانی-اجتماعی و رفتاری نوجوانان در طول همه‌گیری و همچنین پس از همه‌گیری وجود دارد. نیاز به بهبود دسترسی نوجوانان به خدمات حمایتی سلامت روان با هدف ارائه اقداماتی برای توسعه‌ی مکانیسم‌های مقابله سالم در طول بحران فعلی وجود دارد و برای این سیاست‌های نوآورانه سلامت روان نوجوانان، سیاست‌هایی با شبکه‌های مشارکتی مستقیم و دیجیتالی روان‌پزشکان، روان‌شناسان، پزشکان و مشاوران جامعه ضروری است؛ علاوه بر این، پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در پژوهش‌های آتی به صورت میدانی با استفاده از مصاحبه به‌طور ویژه با والدین دارای فرزند نوجوان، اقدام به بررسی عمیق‌تر این اثرات کنند و متناسب با فرهنگ بومی ایران، به ارائه‌ی مدل اندازه‌گیری در چارچوب شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌ای، راهبردها و پیامدها، جهت بررسی سطوح این اثرات بپردازند تا با استفاده از نتایج آن، راهکارهای بهبود و یا مداخلات لازم در این حیطه در دستور کار مسئولان قرار گیرد. به امید اینکه هنگام بازگشت به شرایط عادی و حضوری شدن مدارس بتوان از بروز مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و رفتاری نوجوانان جلوگیری و یا آن را تعدیل کرد.

ملاحظات اخلاقی

تمامی اصول اخلاقی در این مقاله در نظر گرفته شده است. شرکت‌کنندگان در جریان هدف پژوهش و مراحل اجرای آن قرار گرفتند. آن‌ها همچنین از محرمانه بودن اطلاعات خود اطمینان داشتند.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل می‌باشد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Akbari Chermahini, S., shahrjerdi, S., Mansouri, E. (2021). Comparison of Health Promoting Lifestyle and Value of Life in People with and without History of COVID-19. *Positive Psychology Research*, 7(3), 17-30. [in Persian]
- Barber, S. J., & Kim, H. (2021). COVID-19 worries and behavior changes in older and younger men and women. *The Journals of Gerontology: Series B*, 76(2), e17-e23.
- Becker, S. P., & Gregory, A. M. (2020). Editorial Perspective: Perils and promise for child and adolescent sleep and associated psychopathology during the COVID 19 pandemic. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 61(7), 757-759.
- Bera, L., Souchon, M., Ladsous, A., Colin, V., & Lopez-Castroman, J. (2022). Emotional and Behavioral Impact of the COVID-19 Epidemic in Adolescents. *Current Psychiatry Reports*, 1-10.
- Bobo, E., Lin, L., Acquaviva, E., Caci, H., Franc, N., Gamon, L., ... & Purper-Ouakil, D. (2020). How do children and adolescents with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) experience lockdown during the COVID-19 outbreak?. *Encephale*, S85-S92.
- Buzzi, C., Tucci, M., Ciprandi, R., Brambilla, I., Caimmi, S., Ciprandi, G., Marseglia, G.L. (2020). The psycho-social effects of COVID-19 on Italian adolescents' attitudes and behaviors. *Ital. J. Pediatr.* 46.

- Chahal, R., Kirshenbaum, J. S., Miller, J. G., Ho, T. C., & Gotlib, I. H. (2021). Higher executive control network coherence buffers against puberty-related increases in internalizing symptoms during the COVID-19 pandemic. *Biological Psychiatry: Cognitive Neuroscience and Neuroimaging*, 6(1), 79-88.
- Chen, F., Zheng, D., Liu, J., Gong, Y., Guan, Z., & Lou, D. (2020). Depression and anxiety among adolescents during COVID-19: A cross-sectional study. *Brain, behavior, and immunity*, 88, 36.
- Colizzi, M., Sironi, E., Antonini, F., Ciceri, M. L., Bovo, C., & Zocante, L. (2020). Psychosocial and behavioral impact of COVID-19 in autism spectrum disorder: an online parent survey. *Brain sciences*, 10(6), 341.
- Cost, K. T., Crosbie, J., Anagnostou, E., Birken, C. S., Charach, A., Monga, S., ... & Korczak, D. J. (2021). Mostly worse, occasionally better: impact of COVID-19 pandemic on the mental health of Canadian children and adolescents. *European child & adolescent psychiatry*, 1-14.
- Delvecchio, E., Orgilés, M., Morales, A., Espada, J. P., Francisco, R., Pedro, M., & Mazzeschi, C. (2022). COVID-19: Psychological symptoms and coping strategies in preschoolers, schoolchildren, and adolescents. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 101390.
- Di Renzo, L., Gualtieri, P., Pivari, F., Soldati, L., Attinà, A., Cinelli, G., ... & De Lorenzo, A. (2020). Eating habits and lifestyle changes during COVID-19 lockdown: an Italian survey. *Journal of translational medicine*, 18(1), 1-15.
- Dong, H., Yang, F., Lu, X., & Hao, W. (2020). Internet addiction and related psychological factors among children and adolescents in China during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic. *Frontiers in Psychiatry*, 751.
- Duan, L., Shao, X., Wang, Y., Huang, Y., Miao, J., Yang, X., Zhu, G. (2020). An investigation of mental health status of children and adolescents in China during the outbreak of COVID-19. *J. Affect. Disord.* 275, 112-118.
- Ebrahimi, F., Rasoulzadeh Tabatabai, K., Ghanbari, S., Tahasian, K. (2021). Qualitative Analysis of the Factors Affecting Self-Esteem of Iranian Children. , 17(67), 231-244. *Transformational Psychology: Iranian Psychologists*. [in Persian]
- Eden, A. L., Johnson, B. K., Reinecke, L., & Grady, S. M. (2020). Media for coping during COVID-19 social distancing: Stress, anxiety, and psychological well-being. *Frontiers in psychology*, 3388.
- Elharake, J. A., Akbar, F., Malik, A. A., Gilliam, W., & Omer, S. B. (2022). Mental Health Impact of COVID-19 among Children and College Students: A Systematic Review. *Child Psychiatry & Human Development*, 1-13.
- Ellis, W. E., Dumas, T. M., & Forbes, L. M. (2020). Physically isolated but socially connected: Psychological adjustment and stress among adolescents during the initial COVID-19 crisis. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 52(3), 177.
- Fancourt, D., Bu, F., Mak, H. W., & Steptoe, A. (2020). COVID-19 social study. *Results release*, 22.
- Hawes, M. T., Szenczy, A. K., Klein, D. N., Hajcak, G., & Nelson, B. D. (2021). Increases in depression and anxiety symptoms in adolescents and young adults during the COVID-19 pandemic. *Psychological Medicine*, 1-9. d.
- Heydari, S., Barzegar, M., Azadyekta, M. (2022). Preliminary Survey of Factor Structure of Persian Version of Covid-19 Stress Scale Among Students. *Transformational Psychology: Iranian Psychologists*, 18(69), 51-61, [in Persian]
- Hossain, M. E., Islam, M. S., Rana, M. J., Amin, M. R., Rokonzaman, M., Chakroborty, S., & Saha, S. M. (2022). Scaling the changes in lifestyle, attitude, and behavioral patterns among COVID-19 vaccinated people: insights from Bangladesh. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 1-9.
- Jiao, W.Y., Wang, L.N., Liu, J., Fang, S.F., Jiao, F.Y., Pettoello-Mantovani, M., Somekh, E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the COVID-19 epidemic. *J. Pediatr.*
- Kalanidhi, K. B., Ranjan, P., Sarkar, S., Kaur, T., Upadhyay, A. D., Singh, A., ... & Kumar, A. (2021). Development and validation of a questionnaire to assess socio-behavioural impact of COVID-19 on the general population. *Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews*, 15(2), 601-603.

- Kapasia, N., Paul, P., Roy, A., Saha, J., Zaveri, A., Mallick, R., ... & Chouhan, P. (2020). Impact of lockdown on learning status of undergraduate and postgraduate students during COVID-19 pandemic in West Bengal, India. *Children and youth services review*, 116, 105194.
- Kaur, T., Ranjan, P., Chakrawarty, A., Kasi, K., Berry, P., Suryansh, S., ... & Prasad, V. B. (2021). Association of sociodemographic parameters with depression, anxiety, stress, sleep quality, psychological trauma, mental well-being, and resilience during the second wave of COVID-19 pandemic: a cross-sectional survey from India. *Cureus*, 13(7).
- Kaya, Z. T. (2022). The Psychological and Behavioral Responses to the COVID-19 Pandemic and the Ways to Cope With Them. In *Handbook of Research on Interdisciplinary Perspectives on the Threats and Impacts of Pandemics* (pp. 385-410). IGI Global.
- Khan, A. R., Ratele, K., & Arendse, N. (2020). Men, suicide, and Covid-19: Critical masculinity analyses and interventions. *Postdigital Science and Education*, 2(3), 651-656.
- Kumari, A., Ranjan, P., Vikram, N. K., Kaur, D., Sahu, A., Dwivedi, S. N., ... & Goel, A. (2020). A short questionnaire to assess changes in lifestyle-related behaviour during COVID 19 pandemic. *Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews*, 14(6), 1697-1701.
- Lavenne-Collot, N., Ailliot, P., Badic, S., Favé, A., François, G., Saint-André, S., ... & Bronsard, G. (2021). Did child-psychiatry patients really experience the dreaded clinical degradation during the COVID-19 pandemic lockdown?. *Neuropsychiatr Enfance Adolesc*, 121-131.
- Magson, N. R., Freeman, J. Y., Rapee, R. M., Richardson, C. E., Oar, E. L., & Fardouly, J. (2021). Risk and protective factors for prospective changes in adolescent mental health during the COVID-19 pandemic. *Journal of youth and adolescence*, 50(1), 44-57.
- Mazumder, A., Kalanidhi, K. B., Sarkar, S., Ranjan, P., Sahu, A., Kaur, T., ... & Wig, N. (2021). Psycho-social and behavioural impact of COVID 19 on young adults: qualitative research comprising focused group discussion and in-depth interviews. *Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews*, 15(1), 309-312.
- Mohler-Kuo, M., Dzemaili, S., Foster, S., Werlen, L., Walitza, S. (2021). Stress and mental health among children/adolescents, their parents, and young adults during the first COVID-19 lockdown in Switzerland. PMID: 33925743 *Int. J. Environ. Res. Publ. Health* 18 (9), 4668. PMID: PMC8124779.
- Palacio-Ortiz, J. D., Londoño-Herrera, J. P., Nanclares-Márquez, A., Robledo-Rengifo, P., & Quintero-Cadavid, C. P. (2020). Psychiatric disorders in children and adolescents during the COVID-19 pandemic. *Revista Colombiana de psiquiatria (English ed.)*, 49(4), 279-288.
- Pourkhajoui, S., Asadi, N. (2020). Psychological Consequences of the Quidding-19 Epidemic in Children and Adolescents: A Systematic Review, *the First National Conference on Health Knowledge Production in the Face of Corona and Governance in the Post-Corona World, Najafabad*,
- Rezaei, S., Sameni Tousrondani, A., Zebrdast, A. (2020). The effect of home quarantine due to Covid-19 disease pandemic on parental stress and its relationship with anxiety and depression in Gilani children. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 26 (3): 293-280. [in Persian]
- Rodríguez-Hidalgo, A. J., Pantaleón, Y., Dios, I., & Falla, D. (2020). Fear of COVID-19, stress, and anxiety in university undergraduate students: a predictive model for depression. *Frontiers in Psychology*, 3041.
- Shahyad S, Mohammadi M T. (2021). Strategies to Promote the Mental Health of Children and Teenagers during the COVID-19 Pandemic: A Narrative Review. *J Mar Med*. 3 (4) :142-152. [in Persian]
- Singh, S., Datta, M., Gupta, P., Batra, S., Tripathi, R., Mahour, P., ... & Dalal, P. K. (2021). Comprehensive Mental Health Facets And Association With Age, Stress And Coping Amid The New Normal Pandemic: How Do Adolescents Differ From Adults?
- Singh, S., Roy, D., Sinha, K., Parveen, S., Sharma, G., & Joshi, G. (2020). Impact of COVID-19 and lockdown on mental health of children and adolescents: A narrative review with recommendations. *Psychiatry research*, 293, 113429.
- Styck, K. M., Malecki, C. K., Ogg, J., & Demaray, M. K. (2021). Measuring COVID-19-related stress among 4th through 12th grade students. *School Psychology Review*, 50(4), 530-545.

- Torales, J., O'Higgins, M., Castaldelli-Maia, J. M., & Ventriglio, A. (2020). The outbreak of COVID-19 coronavirus and its impact on global mental health. *International journal of social psychiatry*, 66(4), 317-320.
- Uccella, S., De Grandis, E., De Carli, F., D'Apruzzo, M., Siri, L., Preiti, D., ... & Nobili, L. (2021). Impact of the COVID-19 outbreak on the behavior of families in Italy: a focus on children and adolescents. *Frontiers in public health*, 32.
- Viner, R., Russell, S., Saull, R., Croker, H., Stansfield, C., Packer, J., ... & Minozzi, S. (2022). School Closures During Social Lockdown and Mental Health, Health Behaviors, and Well-being Among Children and Adolescents During the First COVID-19 Wave: A Systematic Review. *JAMA pediatrics*.
- von Soest, T., Kozák, M., Rodríguez-Cano, R., Fluit, D. H., Cortés-García, L., Ulset, V. S., ... & Bakken, A. (2022). Adolescents' psychosocial well-being one year after the outbreak of the COVID-19 pandemic in Norway. *Nature Human Behaviour*, 1-12.
- Wang, M. T., Henry, D. A., Scanlon, C. L., Del Toro, J., & Voltin, S. E. (2022). Adolescent psychosocial adjustment during COVID-19: An intensive longitudinal study. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 1-16.
- Xie, X., Xue, Q., Zhou, Y., Zhu, K., Liu, Q., Zhang, J., & Song, R. (2020). Mental health status among children in home confinement during the coronavirus disease 2019 outbreak in Hubei Province, China. *JAMA pediatrics*, 174(9), 898-900.
- Yeasmin, S., Banik, R., Hossain, S., Hossain, M.N., Mahumud, R., Salma, N., Hossain, M. M. (2020). Impact of COVID-19 pandemic on the mental health of children in Bangladesh: a cross-sectional study. *Child. Youth Serv. Rev.* 117
- Zhou, X., (2020). Managing psychological distress in children and adolescents following the COVID-19 epidemic: a cooperative approach. In: *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 12

